

Čarovnik.

Gledališka igra v dveh dejánjih.

(Spisala Roza Kósova.)

Osobe:

Oče Šimenec, imovit kmet in župan.

Matijček, njegov sin.

Anička,
Lenica, } njegovi hčerki.

Melka, sedemletna pastirica pri Šimenci.

Prvo dejánje.

(Igrališče je na vrtu blizu travnikov pri vasi, Anička in Lenica stojita na vrtu pri klopi pod hruško.)

Anička. Kako prijetno je v učilnici; koliko lepega se tam učimo!

Lenica. Dà, res je; ali si si zapametila, kar so nam gospod učitelj pred praznici pripovedovali?

Anička. Ménim, da vse. Rekli so, da moramo tudi mi otroci biti usmiljeni proti ubogim.

Lenica. Rekli so tudi, da-si smo še majheni, vender lahko užé mnogo dobrega storimo siromakom. O, da bi jaz bila bogata?

Anička. Gospod učitelj so tudi dejali, da se z malim lahko mnogo dobrega stori. Mislím, da bi tudi medve časi lahko kaj prihranile, in ubogim dale.

Lenica. Lepó govoriš, Anička ljuba, vsak dan bi si lahko kaj od jedi pritržgale in ubogim dale.

Anička. Vzlasti zdaj o praznicéh, ker imave toliko dobrih reči. Ravno kar sem mislila, da bi zdaj prav lahko kaj dobrega storile. Glej, stari Jaka je ubog mož; kako bi bil vesel, če bi te praznike imel kaj dobrega.

Lenica. Dà, dà, sestra ljuba, stari Jaka je res siromak; pravijo da je užé devet in osemdeset let star, a nima nikogar, ki bi mu kaj postregel. Naj-starejši mož je v vsej fari, tako rad moli in vsak dan je v cerkvi pri sv. maši.

Anička. Veseli me, da si mojih misli, Lenica draga; takój denes mu lahko kaj nesevi; jaz sem užé v tole košarico nekaj zložila; vidiš tukaj pod klop sem jo skrila, da bi je nihče ne videl. Vsaj veš, da so nam v učilnici rekli, da ni treba, da bi drugi znali, ako komu kaj dobrega storimo.

Lenica. Lepó je takó; denes si ti košarico napolnila, jutri jo hočem jaz; pokaži mi, kaj imaš v košarici; (pregleduje po košarici); aj, kos pogače, pol klobase, kos povitice in dva píruha! Kakó bode siromak Jaka vesel!

Anička (ugledavši od daleč svojega brata.) *Lenica!* daj hitro košarico! (Vzame jo ter jo zopet skrije pod klop.) *Matijček* grè, on ne sme vedeti, kaj imavi skupaj; smijal bi se nama. (Otideti po stezi na desno.)

DRUGI PRIZOR.

Matijček. (Pride po stezi na levo pod hruško.) Rad bi znal, kaj imati moji sestrici denes toliko govoriti s seboj. Kako hitro sta odšli, ko sta mene ugle-

dali; mar se me bojiti? — Res je, časi jima rad malo ponagajam, a ne iz hudobije. V rokah sti imeli neko košarico, a s seboj je nista nesli. Naj malo pogledam, morda ste jo pred mano kam skrili. (Gleda okolo sebe, slednjič najde košarico pod klopjo.) A — to je skrivnost! Zdaj užé vem; hoteli sti tukaj jesti, a jaz sem ju motil. (Dene košarico pod klop ter jo s perjem pokrije.) Žal mi je, da sem ju ustrašil. — Glej, kakor nalašč pride sèm naša mala pastirica; moram jo malo podražiti.

Metka. Dober dan, Matijček!

Matijček. Dober dan, Metka! Ali denes ne ženeš ovac na pašo?

Metka. Kaj pa misliš! Denes je velikonočna nedelja, ovce so dobile v hlevu jesti. Zdaj pridem iz cerkve.

Matijček. (Odloži vejo z drevesa.) Vidiš Metka, s to le vejo znam čarati. Ako želiš, tudi tebe naučim čarati? —

Metka. Rada bi se naučila, ali žal mi je, da ne vem, kaj znači beseda „čarati.“

Matijček. Poslušaj tedaj! Ako to vejo v povzdignenej roki držiš ter govoriš besede, katere ti jaz povem, dobiš lahko vse, česar si želiš, naj si bode kar koli. Česa bi si ti zdaj najbolj želela?

Metka. Denes smo tako dobro jedli; rada bi videla, ko bi jutri tudi kaj tacega na paši imela.

Matijček. Kaj pa ti je bilo denes tako všeč?

Metka. Dobila sem lepe rudeče píruhe, belo štruco, klobaso in tako dobro povitico. Ali se dadó tudi take reči načarati?

Matijček. Poskusiva! Vzemi to vejo v roko ter govori za menoj besede, katere bodem jaz govoril, a varuj se, da se ne zmotiš ali celó zasmješ. Govori tedaj:

„Tindel tandel

Čukerkandel

Križe kraže

Babje vraže.“

Vidiš Metka, takó se čara; zdaj pa tukaj okolo poglej, da se sama pre-pričaš, ako sva dobro čarala.

Metka. (Išče povsod okolo sebe, naposled najde košarico pod klopjo.) Matijček, tukaj je lepa košarica; o jej! v njej je vse, česar sem si želela. O ti pa res znaš dobro čarati. Šla bodem k slepej Mici ter jej povedala, daj jej bodeš vid nazaj pričaral; ubogi stari Janez, ki meh v cerkvi goní, je hrom; stari Očakar užé več let v postelji sklučen leži, in koliko družih ljudi je še bolehnih; ti vsem lahko pomagaš.

Matijček. Mólči! nikomur ne smeš niti besedice povedati o tem, kar si videla; ako poveš, takój tebi začaram, da bodeš gluha, slepa in hrôma.

Metka. O joj, tega pa nè, Matijček! Nikomur ne povem ničesar; kaj bi začela jaz uboga sirota, ako bi bila gluha slepa in hrôma. Prosim daj mi samó vejo, da si bodem sama na paši čarala.

Matijček (jej da vejo.) Tukaj jo imaš; ali zapomni si, ako komu poveš, da sem te jaz čarati naučil, takój bodeš gluha, slepa in hrôma.

Metka. Nè, ne boj se, nihče ne bode od mene tega izvedel. Z Bogom, Matijček! Hvala lepa za vse!

TRETJI PRIZOR.

(Oče Šimenec, Anička in Lenica.)

Oče Šimenec. Kam ste zdaj iti htele?*Lenica.* Ne daleč, oče ljubi, doli v vas sve se namenile.*Oče Šimenec.* Ne vem, kaj bi ve dve imele opraviti denes v vasi. Anička povej, kam ste namenjeni?*Anička.* Oče ljubi, stari Jaka je bolan; tam pri Lukovem Janezu leži; hotele sve mu nesti malo dobrih jedi, ker sve jih denes toliko dobile; kaj ne, da nama to dovolite?*Oče Šimenec.* Kaj tacega vama nikdar branil ne bodem; še veseli me, da v obilosti ubozih ne pozabite. Takó je lepó. Le vedno take ostanite. Kaj mu pa hočete nesti?*Lenica.* Tukaj pod klopjo imave košarico skrito. (Isée je, a ne more je najti.) Anička! košarice ní več tukaj! Gotovo jo je vzel Matijček, ki je za nama prišel tu sém. O koliko dobrega je bilo notri: píruhi, povitica, kos klobase in pogáče, a zdaj nimave ničesar.*Anička.* Tako lepó sve si bile vse pripravile, a zdaj morave s praznimi rokami k njemu iti.*Oče Šimenec.* Nikakor nè, jaz vama hočem dati steklenico vina, da jo ponesete Jaku; tudi kos povitice mu bodete nesle, da jo k vinu prigrizne. Vino je starim ljudem zdravilo. Matijčka pa bodem dobro okregal, kadar izvem, kaj je z vašimi rečmi v košarici naredil.

Drugo dejánje.

(Dan kasneje. — Oče Šimenec, Matijček, pozneje Metka.)

Matijček. Ker sem vam, dragi oče, povedal vse odkritosrčno, kar sem krivice storil svojima sesticama, prosim, da mi odpustite. Tudi ubogej Metki hočem povedati, kako sem jo sleparil s čaranjem; tudi njo hočem prositi odpusčenja.*Oče Šimenec.* Sreé me boli, ako pomislim, da je moj sin takó lehko-miseln. Ali te nisva z materjo vedno lepo učila? Povej mi, kdo te je učil takih sleparij!*Matijček.* Nikdo; jaz sem se z Metko le šalil. A slišal sem take stvari od očeta Znajívca. Vsaj veste, oče ljubi, da ste mi večkrat dovolili, da smem iti o zimskih večerih k Igličevim v prodajalnico. Tjekaj so prišli po večerji skoraj vsak večer tudi moji prijatelji: Piričev Jožek, Azinčev Janez, Dobski Lovrenec in še več družih iz vasi. Igličeva gospá prav radi imajo, ako družbo delamo Jankotu in Malki. Posebno smo pa bili vsi veseli, kadar so prišli k nam v prodajalnico tudi oče Znajívec, ker so nam znali lepe pripovedke pripovedovati. Povedali so nam o čarovnikih in o duhovih; posebno nam je dopala povest o „reženterji“, ki je znal dobro čarati. Tega sem hotel v šali posnemati, ker je bila takó lepa prilžnost.*Oče Šimenec.* To vse so sleparije in babje vraže; ti, ki užé v šolo hodiš, bi ne smel več tacih neumnosti verjeti, še menj pa ljudi ž njimi slepariti.